

**КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»**

В І С Н И К

**НАУКОВО-МЕТОДИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ
ВІННИЦЬКОГО ГУМАНІТАРНО-ПЕДАГОГІЧНОГО
КОЛЕДЖУ**

ВИПУСК № 1 (39)

Вінниця – 2022

ВІСНИК НАУКОВО-МЕТОДИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Вінницького гуманітарно-педагогічного коледжу

ВИПУСК № 1 (39)

Свідоцтво про державну реєстрацію

друкованого засобу масової інформації

Серія ВЦ № 1065-423-ПР від 24 грудня 2019 року

Журнал

(науково-виробничий, навчальний, довідковий)

Журнал присвячений висвітленню широкого спектру теоретичних та прикладних проблем педагогіки, психології, окремих методик та філології, підтримує традиції інтеграції вишівської науки з практикою, сприяє поширенню досвіду наукової, науково-педагогічної та виробничої діяльності, становленню кадрів вищої кваліфікації; розрахований на спеціальну категорію читачів, зокрема педагогічних та науково-педагогічних працівників закладів вищої, середньої та дошкільної освіти, здобувачів освіти та молодих науковців.

Вісник заснований у січні 2012 року, виходить 3 рази на рік

Мова видання: українська, російська, англійська, німецька

Тематичні напрями Вісника:

- ❖ Інтеграція науки та практики як механізм ефективного розвитку
- ❖ Педагогічні та лінгвістичні аспекти викладання
- ❖ Германістика та славістика у сучасному науковому просторі
- ❖ Психолого-педагогічні умови формування та розвитку особистості вихованця
- ❖ Лабораторія педагогічної майстерності та професійного саморозвитку педагога
- ❖ Challenges in Education
- ❖ Відомі імена року
- ❖ Конкурси

Номер затверджено на засіданні науково-методичної ради

КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»

Протокол № 3 від 18 лютого 2022 року

Головний редактор: директор КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж», спеціаліст вищої категорії, викладач-методист Войцехівський К.Ф.; **відповідальний редактор:** методист коледжу, спеціаліст вищої категорії, викладач-методист, Руда Т.В., **медіа-редактор:** к.пед.н., доц. Марценюк О.Г.

Редакційна колегія: д.пед.н., проф. Заболотний В.Ф., д.філ.н. Войцехівська Н.К., д.філ.н., проф. Слободинська Т.С., спеціаліст вищої категорії, викладач-методист Когутюк О.В., к.мист-ства Іскра С.І., к.пед.н. Головська І.В., спеціаліст вищої категорії, викладач-методист Луцинкевич Л.А., Царик А.П.

Відповідальність за зміст статей несуть автори

Матеріали видаються в авторській редакції

В 53 Вісник науково-методичних досліджень Вінницького гуманітарно-педагогічного коледжу/[ред.кол.: Войцехівський К.Ф. (гол.ред) та інші]. – Вінниця: Вінницька міська друкарня, 2022. – Випуск 1(39). – 124с.

© КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж», 2022

ЗМІСТ

<i>СЛОВО РЕДАКТОРА</i>	<i>6</i>
------------------------------	----------

ЛАБОРАТОРІЯ ІННОВАЦІЙНОЇ ПЕДАГОГІКИ, МЕТОДИКИ ВИКЛАДАННЯ ТА ВИХОВАННЯ

Тарашевська О.В., Цісар І.В.

Здоров'язбережувальні технології на заняттях з логоритміки	7
--	---

Калашнюк Є.Й.

Національне мистецтво як чинник формування професійної культури та компетентності майбутнього вчителя музики.....	10
---	----

Павленко М. В.

Фортепіанна мініатюра як засіб художньо-естетичного розвитку здобувачів освіти	13
--	----

Мельник А. Ю.

Інноваційні стратегії навчання для сучасної педагогіки.....	17
---	----

Нечипоренко Т.А.

Сучасні виховні технології в позакласній виховній роботі	21
--	----

Матвієнко Н.А.

Розвиток критичного мислення на уроках української мови та літератури	34
---	----

Бевз В.В.

Тестовий контроль у методах і засобах особистісно-орієнтованого навчання ...	37
--	----

Буга О.І.

Економічні ділові ігри на базі комп'ютерних технологій	43
--	----

ТВОРЧА ЛАБОРАТОРІЯ

Стасенко А.М.

Корисні поради при підготовці до ЗНО з історії України здобувачів освіти в умовах змішаного навчання	47
--	----

Бабій В.М.

Бідність в Україні: міф чи реальність	50
---	----

Марценюк О.Г.

З досвіду укладання практикуму до атестації іншомовного читання та говоріння (анотація видання).....	55
--	----

ЛАБОРАТОРІЯ МОЛОДИХ ВЧЕНИХ

Сіранчук Тетяна

Екологічна стежка як перший крок до екологічної свідомості дошкільника.....	71
---	----

Щаслива Юлія	
Використання елементів арт-терапії в корекційно-виховній роботі з дітьми	74
Кича Наталія	
Педагогічні умови підготовки вчителя початкових класів до організації освітнього процесу в дистанційному режимі	78
Зінченко Віта	
Теоретичні основи впровадження змішаного навчання в систему підготовки майбутніх вчителів початкової школи	82
Присяжнюк Д.С., Мартинюк Ю.Г.	
Вінницькі силовики на міжнародній арені	88
Романуха Ю. В., Кушко І. С.	
Минуле та нові звершення Обласного наукового ліцею-інтернату КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»	92
Клапко С.В.,	
Видатний український мислитель і письменник Сковорода Григорій Савич	
Конкурси	97
Вимоги до підготовки науково-методичних статей з Збірника «Вісник науково-методичних досліджень» Вінницького гуманітарно-педагогічного коледжу»	104
Приклади оформлення бібліографічного опису у списку використаних джерел з урахуванням національного стандарту України дсту 8302:2015	118
Вимоги до підготовки науково-методичних статей збірника «Вісник науково-методичних досліджень» Вінницького гуманітарно-педагогічного коледжу»	124

КОРИСНІ ПОРАДИ ПРИ ПІДГОТОВЦІ ДО ЗНО З ІСТОРІЇ УКРАЇНИ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ В УМОВАХ ЗМІШАНОГО НАВЧАННЯ

УДК 373.5.091.26:94(477)

СТАСЕНКО А.М.

*викладач кафедри суспільних дисциплін**Комунального закладу вищої освіти**«Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»*

Розпочинаючи підготовку до ЗНО з історії України потрібно перш за все ознайомитися з Програмою зовнішнього незалежного оцінювання з історії України, яка містить вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учасників з цього навчального предмета, а також конкретизує, що повинен знати та вміти учасник ЗНО в межах визначених тематичних розділів. Також у програмі наведено перелік пам'яток архітектури та образотворчого мистецтва, список персоналій обов'язкових для розпізнавання.

Для якісної підготовки студентів до ЗНО з історії України, їм варто запропонувати різні форми та методи засвоєння знань та перевірки рівня сформованості у них передусім історичної компетентності, до елементів якої належать:

- **хронологічна компетентність** – уміння орієнтуватися в історичному часі, встановлювати близькі та далекі причинно-наслідкові зв'язки, розглядати суспільні явища в конкретно-історичних умовах, виявляти зміни і важкість життя суспільства;

- **просторова компетентність** – уміння орієнтуватися в історичному просторі та знаходити взаємозалежності в розвитку суспільства, господарства, культури і природного довкілля;

- **інформаційна компетентність** – уміння працювати з джерелами історичної інформації, інтерпретувати зміст джерел, визначати їх надійність, виявляти і

критично аналізувати розбіжності в позиціях авторів джерел;

- **логічна компетентність** – уміння визначати і застосовувати теоретичні поняття для аналізу й пояснення історичних подій та явищ, ставити запитання та шукати відповіді, розуміти множинність трактувань минулого та зіставляти різні його інтерпретації;

- **аксіологічна компетентність** – уміння формулювати оцінку історичних подій та історичних постатей, суголосну до цінностей та уявлень відповідного часу чи відповідної групи людей, осмислювати зв'язки між історією і сучасним життям.

В ході підготовки до зовнішнього незалежного оцінювання з історії України буде корисною робота з так званими **тренажерами**.

Мета тренажерів – допомогти учасникам, які готуються до тесту з історії України, вивчити й запам'ятати дати історичних подій. Це можливість попрацювати в аудиторії або онлайн із зображеннями пам'яток із історії України та з тестовими завданнями, що містять зображення історичних персоналій, які відповідають чинній Програмі ЗНО з історії України.

Хронологічна таблиця із запропонованими датами та подіями, які рекомендовані Програмою, стане в нагоді, адже вивчення дат є обов'язковим при підготовці до тестування.

За допомогою **Абетки** (це визначення понять і термінів, які відповідають Програмі) учасник зрозуміє визначення понять і термінів відповідного історичного періоду, матиме змогу розв'язати відповідні тестові завдання.

Важливе місце у підготовці до ЗНО з історії відіграють **історичні атласи і контурні карти**. Так як завдання містять картосхеми для розпізнання історичних подій та територіальних окреслень. Щоб засвоїти цю ланку інформації можна використовувати онлайн тренажери – **карти (мапи)**, завдяки яким тестований зможе краще відпрацювати свої навички роботи із завданнями, що містять картографічний матеріал.

Отримати навички розв'язання так званих «кластерних» тестових завдань, що з'явилися у тестовому зошиті з історії з 2016 року можна шляхом онлайн тестування з підібраними по типу завданнями або ж використовувати друковані тести такого типу.

Кластерні тестові завдання складаються з умови та 3-4 завдань до неї. В умові таких завдань розміщене візуальне джерело, уривок з історичного документа або тексту, що репрезентує історичну проблему.

В ході роботи на заняттях можна використати складання кластеру (схематичного): Посередині чистого аркушу у зошиті або на класній дошці напишіть ключове слово або речення, яке є стрижнем ідеї, теми. Навколо записуються слова або пропозиції, що відображають ідеї, образи, факти, які відповідають цій темі. Між собою поєднуємо ці слова з ключовим словом (реченням) за допомогою рисочок-промінців. Промінці символізують логічний зв'язок між термінами. Результатом роботи

буде структура, яка графічно відображає наші міркування, визначає інформаційне поле теми.

Серед завдань тестовий зошит містить значну кількість **історичних персоналій для візуального розпізнавання**. Тому важливо врахувати це при підготовці. Для вивчення цього матеріалу можна використовувати посібники для підготовки до ЗНО, які містять персоналії, обов'язкові для візуального розпізнавання та онлайн тренажери, які містять завдання такого типу.

Маємо приділити значну увагу і **зображенням пам'яток із історії України**, що включені до Програми ЗНО з історії України (наказ МОН України від 26.06.2018р. № 696). Опанувати їх можна за допомогою онлайн тренажерів або посібників, які містять пам'ятки архітектури та образотворчого мистецтва з історії України, обов'язкові для розпізнавання.

Крім цього, у тестовому зошиті можуть трапитися **історичні карикатури**. Для багатьох це завдання виявляється складним, оскільки потрібно не лише візуально розпізнати зображення, а й проаналізувати його. Запитання із зображенням карикатур можуть принести додаткові бали, але звертайте увагу на деталі, які зображені на картинці. Карикатура – це смішне, спотворене зображення предмету або особи. Важливо зрозуміти, що саме автор хотів висміяти або акцентувати даним малюнком. Це завдання на перший погляд легке, але також потребує практики. Тому під час підготовки зробіть десятків аналогічних завдань, щоб зрозуміти загальний принцип. (<https://zno.osvita.ua/ukraine-history/all/850/>)

В умовах змішаного навчання коли поєднуємо дистанційне і навчання офлайн,

потрібно шукати цікаві форми роботи для закріплення пройденого матеріалу, які б сприяли швидшому засвоєнню вивченого та підготовці до ЗНО. Тому на парах з історії використовую і рекомендую гру **«Історичний ланцюжок»**, яка дає змогу не лише повторити, закріпити пройдену тему, а й показує рівень засвоєння її студентами. Суть гри: обравши тему, група працює ланцюжком – кожен по черзі називає дату і характеризує подію, що тоді відбулася, але не можна повертатися назад і робити великий розрив між датами періоду історії з теми, яку закріплюємо. Наприклад 4.03.1917 – утворення Центральної Ради, далі 10.06.1917 – Проголошення І Універсалу, 15.06.1917 – утворення Генерального секретаріату і т.д., тобто дати потрібно називати послідовно не перескакуючи, щоб охопити всі визначні події періоду, тому що якщо студент називає 1917, а наступний 1921, то повертатися до 1918-1919 років уже не можна. Потім ускладнюємо в зворотньому напрямку. Починає студент, який замкнув ланцюжок – називає дату, а наступний описує подію, яка тоді сталася і так по черзі. Такий вид роботи дає можливість засвоїти і повторити матеріал не фрагментарно, повністю по темі і періоду, який вивчаємо. Дану гру можна використовувати й на інших предметах. Наприклад на українській мові. Студенти по

черзі називають: правило, про частину мови, наступний називає її, а далі приклад і т.д. На українській літературі може бути ланцюжок до прикладу такий: автор, твір, головні герої. Тому в нових умовах, які склалися маємо шукати і пропонувати студентам нові і цікаві форми роботи, які б в кінцевому результаті принесли бажаний результат.

Отже, при підготовці до ЗНО робити наголос не на запам'ятовуванні навчального матеріалу, а на його елементарному розумінні. Формувати в студентів навички роботи із онлайн тестами, техніку виконання тестів (самоконтроль часу, умовне визначення меж результатів тощо). Проводити тренувальне тестування за програмою ЗНО (використовуючи онлайн ресурси). Формулу успішного проходження тестування з будь-якого предмета, можна виразити приблизно так: «систематизовані знання, сформовані предметні компетентності + досвід роботи з тестами». Необхідно спрямовувати навчальний процес на навчання оперуванню знаннями, а не на накопичення знань. Опора на практичне використання знань не виключає якісної теоретичної підготовки, навпаки, без достатньої теоретичної підготовки проблема використання знань так і залишиться нерозв'язаною. Підготовка до розв'язування завдань ЗНО і ДПА повинна бути єдиною.

*Стаття надійшла до редакції
12 лютого 2022*